EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 8.12.2010
KOM(2010) 726 lopullinen

2010/0363 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

energiamarkkinoiden eheydestä ja läpinäkyvyydestä

{SEK(2010) 1510 lopullinen}
{SEK(2010) 1511 lopullinen}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Vuosikymmenen ajan jatkuneen sähkö- ja kaasumarkkinoiden vapauttamisen yhtenä myönteisenä seurauksena on ollut sähköpörssien ja vakioitujen OTC-sopimusten (over-the-counter) kehittyminen, kun niitä ovat alkaneet käyttää useat eri toimijat, kuten tuottajat ja toimittajat, merkittävät energiankäyttäjät, kauppiaat, rahoituslaitokset ja muut kaupankäynnin välikädet.

Kilpailukykyiset ja yhtenäiset Euroopan energiamarkkinat tukevat innovointia ja tehokkuutta. Kun kaasun ja sähkön tukkumarkkinat ovat syvät ja likvidit, ne lisäävät yritysten luottamusta siihen, että ne kykenevät reagoimaan joustavasti markkinaolosuhteiden muutoksiin. Sitä kautta markkinoiden syvyys ja likvidiys tukevat investointeja uuteen tuotantoon ja infrastruktuuriin, joita Euroopan energiahuollon rakennemuutos edellyttää. Tukkumarkkinahintojen pohjalta määräytyvät myös kotitalouksien ja yritysten energiakustannukset.

Kansalaisten, yritysten ja viranomaisten on siksi voitava luottaa energian tukkumarkkinoiden eheyteen. Jollei tehokkaisiin toimiin ryhdytä, vilpillisten kauppatapojen mahdollisuus vie pohjaa julkiselta luottamukselta, jarruttaa investointeja, lisää energianhintojen epävakautta ja voi ylipäänsä johtaa energianhintojen nousuun.

Komissio pyysi joulukuussa 2007 Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komitealta (CESR) ja sähkö- ja kaasualan sääntelyviranomaisten ryhmältä (ERGEG) neuvoa energian tukkumarkkinoiden läpinäkyvyyteen ja markkinoiden väärinkäyttöön liittyvistä kysymyksistä. Ne kehottivat komissiota harkitsemaan ehdotusten laatimista ja arvioimista markkinoiden väärinkäyttöä koskevien puitteiden sisällyttämiseksi energia-alan lainsäädäntöön kaikkia sellaisia sähkö- ja kaasutuotteita varten, jotka eivät kuulu markkinoiden väärinkäyttöä koskevan direktiivin soveltamisalaan[1]. CESRin ja ERGEGin kannanotot perustuivat niiden havaintoihin siitä, että nykyinen järjestelmä on johtanut puutteisiin sovellettavissa säännöissä ja läpinäkyvyyden tasossa.

2. INTRESSITAHOJEN KUULEMINEN

Komission energian pääosasto (silloinen energian ja liikenteen pääosasto) järjesti toukokuussa 2009 seminaarin, jossa kartoitettiin sidosryhmien näkemyksiä ja keskusteltiin parhaasta tavasta kehittää seurantajärjestelmä energiamarkkinoiden eheyden ja läpinäkyvyyden varmistamiseksi. Lokakuussa 2009 järjestettiin toinen seminaari, johon osallistui laajasti alan edustajia. Siinä esitettiin peruselementit sektorikohtaiselle järjestelmälle markkinoiden eheyden varmistamiseksi.

Energian pääosasto esitti alustavan keskusteluasiakirjan[2] joulukuussa 2009 Euroopan sähköalan sääntelyfoorumissa (Firenzen foorumi) ja tammikuussa 2010 Euroopan kaasualan sääntelyfoorumissa (Madridin foorumi). Sidosryhmiä pyydettiin esittämään ehdotuksensa ja

---

[1] CESR:n ja ERGEGin lausunnot Euroopan komissiolle kolmannen energiapaketin yhteydessä, kolme asiakirjaa (CESR/08-527, CESR/08-998 ja CESR/08-739), esitetty komissiolle lokakuun 2008 ja tammikuun 2009 välillä.

[2] http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm

näkemyksensä esitetyistä toimintavaihtoehdoista helmikuuhun 2010 mennessä. Laaja julkinen kuuleminen järjestettiin 31. toukokuuta – 23. heinäkuuta 2010.

Kaikki kuulemiseen liittyvät tiedot sekä sidosryhmäkokousten asiakirjat ja esitykset ovat saatavilla energian pääosaston verkkosivustolla[3].

3. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Ehdotukseen liittyy vaikutusarviointi, jossa tarkastellaan yksityiskohtaisesti vaihtoehtoja energiamarkkinoiden eheyden ja läpinäkyvyyden varmistamista varten. Vaikutusarviointiin voi tutustua komission verkkosivuilla[4].

4. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

4.1. Oikeusperusta

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 194 artiklan 2 kohtaan. Artiklassa todetaan, että sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan yhteydessä unionin energiapolitiikalla pyritään muun muassa varmistamaan energiamarkkinoiden toimivuus. Tämän vuoksi artikla muodostaa sopivimman oikeusperustan asetukselle tällä alalla.

Asetus on sopivin oikeudellinen väline luoda rajat ylittäviin energiamarkkinoihin sovellettavat johdonmukaiset säännöt, joiden noudattamista seurataan Euroopan tasolla ja valvotaan koordinoidusti jäsenvaltioissa.

4.2. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate

4.2.1. Toissijaisuusperiaate

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 3 kohdassa vahvistettua toissijaisuusperiaatetta sovelletaan sikäli kuin ehdotus ei kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Energian tukkumarkkinoilla on ratkaiseva merkitys Euroopan kansalaisten hyvinvoinnin ja Euroopan yritysten kilpailukyvyn kannalta samoin kuin myös EU:n energiapolitiikan onnistumisen näkökulmasta. Kuten finanssi- ja energia-alojen sääntelyviranomaiset selittivät komissiolle esittämissään kannanotoissa, sääntelyn puutteet yhdistettynä riittämättömään tiedonsaantiin estävät niitä puuttumasta tehokkaasti ongelmiin, joita markkinoiden väärinkäyttöön liittyy.

EU:n energiamarkkinat ovat luonteeltaan yhä enenevässä määrin kansalliset rajat ylittäviä. Kauppaa käydään eri paikoissa kuin missä tuotanto ja kulutus tapahtuvat. Tämän vuoksi hinnat määräytyvät monissa maissa vallitsevan tarjonnan ja kysynnän pohjalta[5]. EU:n

---

3 http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/consultations/2010_07_23_energy_markets_en.htm

4 http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm

5 Tätä päätelmää tukee hintojen vastaavuus naapurimaissa. Esimerkiksi Alankomaiden ja Saksan päivänsisäisten hintojen korrelaatio on noussut seuraavasti: 0,57 (2004), 0,67 (2005), 0,85 (2008) ja 0,91 (2009). Tätä analysoidaan yksityiskohtaisemmin vaikutusarvioinnissa.

sähköpörssimarkkinoiden kytkeminen yhteen[6], mitä kaavaillaan vuodeksi 2015, vahvistaa tätä kehitystä. Sitä vahvistaa myös kaasualan kaupankäynnin siirtyminen erityisiin keskuksiin ja siirtotariffien käyttö kaasun syöttämisessä ja ottamisessa verkosta.

Energian tukkumarkkinat sisältävät organisoitua pörssikauppaa ja pörssin ulkopuolista OTC-kaupankäyntiä (over-the-counter). Erityisesti OTC-kaupankäynti tapahtuu usein sen maan ulkopuolella, johon kaupankäynti liittyy. Tämä kaupankäynti vaikuttaa myös sähköpörsseihin. On ilmeistä, että tietyllä markkina-alueella esiintyvä markkinoiden väärinkäyttö ei rajoitu yksittäiseen jäsenvaltioon, vaan vaikuttaa väistämättä myös muihin EU-maihin, samoin kuin kilpailunvastainen toiminta energiamarkkinoilla voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja asiakkaisiin koko sisämarkkinoiden laajuudelta[7].

Tämän vuoksi sisämarkkinoilla tarvitaan johdonmukaiset säännöt sekä mekanismi, jonka avulla viranomaiset voivat saada tietoa kaikkialta EU:sta muodostaakseen kokonaisvaltaisen käsityksen markkinoiden kehityksestä.

Kansallisella tasolla on pyritty toteuttamaan energiamarkkinaseurantaa[8]. Energiamarkkinoiden organisoinnin vuoksi yksittäisten jäsenvaltioiden on kuitenkin vaikeaa saada käyttöönsä tarvittavan kattavat tiedot sen varmistamiseksi, että markkinoiden väärinkäyttö havaitaan ja estetään tehokkaasti. Jos tarvittaviin toimiin ei ryhdytä EU:n tasolla, tällaisten kansallisten aloitteiden määrä saattaa kasvaa koordinoimattomasti ja sälyttää markkinatoimijoiden noudatettaviksi keskenään ristiriitaisia ja yhteensovittamattomia järjestelmiä.

Ongelman rajatylittävän luonteen vuoksi on selvää, että Euroopan energiamarkkinoiden eheyden varmistamisessa tarvitaan ehdottomasti EU:n toimintaa. EU:n laajuisella koordinoinnilla voidaan varmistaa, ettei energian sisämarkkinoiden hyötyjä menetetä sellaisissa tapauksissa, joissa kansalaisten ja yritysten luottamukselta hinnanmuodostusprosessiin vie pohjaa markkinakäyttäytyminen jossain muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa sen vaikutukset tuntuvat.

Tällä asetuksella luodaan puitteet ja määritellään johdonmukaiset ja energiamarkkinoiden ominaispiirteisiin mukautetut säännöt, joiden avulla voidaan tehokkaasti havaita ja estää markkinoiden väärinkäyttö. Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (’virasto’)[9] on tätä varten tarkoitus työskennellä yhdessä direktiivien 2009/72/EY ja 2009/73/EY nojalla perustettujen kansallisten sääntelyviranomaisten sekä muiden toimivaltaisten viranomaisten

---

6 Esitys Firenzen foorumille ”Target Model for Interregional Congestion Management”, 10. joulukuuta 2009, http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm

7 Asetuksen 1/2003/EY 17 artiklan mukainen selvitys kaasu- ja sähkömarkkinoiden toiminnasta vuodelta 2005 – http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/inquiry/index.html#final – ja asioihin COMP/39.388 – Saksan sähkötukkumarkkinat ja COMP/39.389 – Saksan tasesähkömarkkinat – liittyvä komission päätös, 28.11.2008.

8 Ranskan energia-alan sääntelyviranomaisella (CRE) on laajat valtuudet tukkumarkkinoiden seurantaan (ml. spot-kauppa ja OTC-johdannaiskauppa), ja se on alkanut pyytää tietoja Ranskan markkinoihin liittyvästä kaupankäynnistä markkinatoimijoilta eri puolilta Eurooppaa. Saksan Monopolkommission on peräänkuuluttanut Saksaan riippumatonta markkinoiden seurantatahoa, joka saisi käyttöönsä tiedot Saksan toimituksiin liittyvästä pörssikaupasta ja pörssien ulkopuolisesta kaupankäynnistä. Yhdistyneen kuningaskunnan energia-alan sääntelyviranomainen (Ofgem) julkaisi maaliskuussa 2009 markkinoiden väärinkäyttöä koskevan periaateasiakirjan.

9 Virasto perustettiin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 713/2009, jonka oikeusperusta oli tuolloinen EY:n perustamissopimuksen 95 artikla. Virasto edistää nykyisen perussopimuksen 194 artiklan tavoitteita. Jos 194 artikla olisi ollut voimassa asetusta (EY) N:o 713/2009 annettaessa, se olisi muodostanut oikeusperustan viraston perustamiselle.

kanssa sähkö- ja kaasumarkkinoiden toiminnan seuraamiseksi ja sääntöjen täytäntöönpanon valvomiseksi tehokkaasti ja koordinoidusti.

Jäsenvaltioiden viranomaisilla on paitsi välitön intressi markkinoillansa saavutettaviin tuloksiin myös laaja käsitys markkinatulosten kehityksestä omalla lainkäyttöalueellaan. Toissijaisuusperiaatteen noudattaminen on siksi edellytys EU:n toiminnan tuloksekkuudelle. Tämä asetus helpottaa tehokkaampaa seurantaa kansallisella tasolla mahdollistamalla kansallisen tason viranomaisten kattavan tiedonsaannin. Lisäksi viraston mukanaolo takaa, että sähkö- ja kaasumarkkinoiden Euroopan laajuinen ulottuvuus otetaan asianmukaisesti huomioon ja että tarvittava Euroopan sähkö- ja kaasumarkkinoiden ja -järjestelmien toimintaan liittyvä asiantuntemus saadaan käyttöön.

4.2.2. Suhteellisuusperiaate

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 4 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on välttämätöntä tavoitteiden saavuttamiseksi eli toimivien energian sisämarkkinoiden varmistamiseksi huolehtimalla energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja läpinäkyvyydestä. Tämä pätee erityisesti ehdotuksen vaikutuksiin tukkukaupan energiatuotteilla kauppaa käyviin toimijoihin.

4.3. Yksityiskohtainen selvitys

4.3.1. Selkeät ja johdonmukaiset säännöt

Asetuksella vahvistetaan säännöt, joilla kielletään selkeästi markkinoiden väärinkäyttö sähkön ja siihen liittyvien tuotteiden tukkumarkkinoilla sekä maakaasun ja siihen liittyvien tuotteiden tukkumarkkinoilla. Säännöissä kielletään markkinoiden manipulointi ja kaupankäynti sisäpiirintietoa hyväksi käyttäen. Ne on laadittu yhteensopiviksi markkinoiden väärinkäyttöä koskevan direktiivin kanssa, eikä niitä sovelleta rahoitusvälineisiin, jotka jo kuuluvat kyseisen direktiivin soveltamisalaan.

Sääntöjen avulla voidaan korjata CESR:n ja ERGEGin yksilöimät puutteet, kun markkinoiden väärinkäyttö nimenomaisesti kielletään energian tukkumarkkinoilla.

4.3.2. Joustavat ja yhteensopivat säännöt

Säännöt on tarkoitus täsmentää komission antamissa delegoiduissa säädöksissä. Julkisessa kuulemisessa esitetyissä energia-alan yritysten näkemyksissä kannatettiin tätä lähestymistapaa, jonka avulla muuttuvien energiamarkkinoiden erityispiirteet voidaan ottaa huomioon. Pantakoon tässä yhteydessä merkille, että ns. verkkosääntöjen käyttöönotto energian-alan kolmannen vapauttamispaketin mukaisesti tuo monia muutoksia tapaan, jolla rajatylittävät markkinat toimivat. Tämän lähestymistavan myötä rahoitusalan sääntelyelimet voivat ottaa tällaiset yksityiskohtaiset säännökset huomioon soveltaessaan markkinoiden väärinkäyttöä koskevaa direktiiviä energia-alalla käytettäviin rahoitusvälineisiin.

4.3.3. Toimenpiteet markkinoiden väärinkäytön havaitsemiseksi ja estämiseksi tehokkaasti

<u>Markkinoiden seuranta</u>

Markkinoiden väärinkäytön havaitsemiseksi tarvitaan tehokkaasti toimiva markkinoiden seurantaelin, joka saa nopeasti käyttöönsä täydelliset tiedot liiketoimista. Kun seurannasta

huolehditaan EU:n tasolla, saadaan sellainen kokonaisvaltainen käsitys, jota energiamarkkinoiden seuranta edellyttää. Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolla (jäljempänä ’virasto’) on tähän tehtävään tarvittava energiamarkkina-asiantuntemus ja institutionaaliset suhteet kansallisiin energia-alan sääntelyviranomaisiin.

Asetuksen nojalla virasto voi koota, arvioida ja jakaa edelleen tietoa energian tukkumarkkinoilta. Jäsenvaltioiden viranomaisilla, kuten kansallisilla sääntelyviranomaisilla, rahoitusvalvontaviranomaisilla ja kilpailuviranomaisilla, on välitön intressi markkinoilla saavutettaviin tuloksiin ja laaja käsitys markkinoista omalla lainkäyttöalueellaan. Tällainen seuranta edellyttää siksi viraston ja kansallisten viranomaisten välistä yhteistyötä.

Tietojen ilmoittaminen

Asetuksessa vaaditaan, että markkinatoimijat toimittavat virastolle tiedot liiketoimistaan energiatuotteiden tukkumarkkinoilla. Tietojen muoto, sisältö ja määräajat vahvistetaan komission antamissa delegoiduissa säädöksissä. Ne perustuvat suuntaviivoihin, joiden luonnoksen laatii virasto. Suuntaviivat mahdollistavat tietojen raportoinnin eri kanavia käyttäen. Tällä tavoin voidaan minimoida markkinatoimijoille aiheutuva rasite ja välttää päällekkäiset raportointivelvollisuudet tapauksissa, joissa toimija kuuluu markkinoiden väärinkäyttöä koskevan direktiivin piiriin.

Tutkinta ja täytäntöönpanon valvonta

Tapauksissa, joissa epäillään markkinoiden väärinkäyttöä, markkinoiden seurannan lisäksi asia myös tutkitaan ja tarvittaessa määrätään asianmukaisia seuraamuksia. Asetuksessa annetaan tässä ensisijainen rooli kansallisille sääntelyviranomaisille ja edellytetään, että jäsenvaltiot antavat niille tarvittavat valtuudet tutkia tapaukset, joissa epäillään markkinoiden väärinkäyttöä, ja säätävät asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista asianmukaisista seuraamuksista.

Asetuksessa todetaan myös, että energiamarkkinoiden rajatylittävän luonteen vuoksi yhteistyöllä on ratkaiseva merkitys. Virastolle annetaan tässä tärkeä rooli. Virasto varmistaa yhteistoiminnassa energia-alan sääntelyviranomaisten ja rahoitusvalvontaviranomaisten kanssa, että epäiltyyn markkinoiden väärinkäyttöön puututaan johdonmukaisella tavalla. Se varoittaa kansallisia viranomaisia mahdollisesta markkinoiden väärinkäytöstä ja helpottaa tiedonvaihtoa.

Tällä koordinointitehtävällä on erityinen merkitys silloin, kun tutkinta kattaa useita jäsenvaltioita tai kun on epäselvyyttä siitä, onko epäilty markkinoiden väärinkäyttö tosiasiallisesti tapahtunut. Asetus antaa mahdollisuuden perustaa tutkintaryhmä, jota virasto koordinoi, mutta joka koostuu asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten edustajista.

5. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tämän ehdotuksen talousarviovaikutukset esitetään siihen liittyvässä rahoitusselvityksessä.

2010/xxxx (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

energiamarkkinoiden eheydestä ja läpinäkyvyydestä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen[10],

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[11],

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon[12],

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) On tärkeää varmistaa, että kuluttajat voivat luottaa energia- ja kaasumarkkinoiden eheyteen ja että energian tukkumarkkinahinnat ilmentävät tasapainoisesti kysynnän ja tarjonnan vuorovaikutusta.

(2) Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komitean ja Euroopan sähkö- ja kaasualan sääntelyviranomaisten ryhmän kannanotot vahvistivat, että nykyisen lainsäädännön soveltamisala voi olla riittämätön, jotta markkinoiden eheyteen liittyviin kysymyksiin voitaisiin sähkö- ja kaasumarkkinoilla puuttua asianmukaisesti. Kannanotoissa suositeltiin sopivan lainsäädännöllisen kehyksen harkitsemista energia-alalla markkinoiden väärinkäytön estämiseksi.

(3) Energiamarkkinat ovat EU:ssa yhä enenevässä määrin yhteenliitettyjä. Markkinoiden väärinkäyttö yhdessä jäsenvaltiossa vaikuttaa sähkön ja kaasun tukkuhintoihin kansallisten rajojen yli. Siksi markkinoiden eheyden varmistamista ei voi jättää pelkästään yksittäisten jäsenvaltioiden tehtäväksi.

---

10 EUVL C , , s. .
11 EUVL C , , s. .
12 EUVL C , , s. .

(4) Energian tukkumarkkinat käsittävät sekä hyödykemarkkinat että johdannaismarkkinat, ja hinnanmuodostus korreloi näiden kahden sektorin välillä.

(5) Energiamarkkinoiden seurantakäytännöt ovat toistaiseksi olleet jäsenvaltio- ja sektorikohtaisia. Yleisestä markkinakehyksestä ja sääntely-ympäristöstä riippuen tämä voi johtaa siihen, että kaupankäynti kuuluu useamman lainkäyttöalueen piiriin ja sen seurannasta huolehtii useita eri viranomaisia, jotka voivat sijaita eri jäsenvaltioissa. Tämä voi aiheuttaa epäselvyyttä siitä, kuka vastaa seurannasta, ja jopa tilanteen, jossa seuranta puuttuu kokonaan.

(6) Toimintaa, joka vie pohjaa energiamarkkinoiden eheydeltä, ei ole toistaiseksi selkeästi kielletty joillain tärkeimmillä energiamarkkinoilla.

(7) Johdannais- ja hyödykekauppaa harjoitetaan kumpaakin energian tukkumarkkinoilla. Sen vuoksi on tärkeää, että määritelmät markkinoiden väärinkäytöstä, joka muodostuu sisäpiirikaupasta ja markkinoiden manipuloinnista, ovat yhteensopivia johdannais- ja hyödykemarkkinoiden välillä.

(8) Verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 714/2009[13] ja maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 715/2009[14] todetaan, että verkon fyysistä tilaa ja tehokkuutta koskevien tietojen olisi oltava tasavertaisesti kaikkien markkinaosapuolten saatavilla, jotta niillä olisi mahdollisuus arvioida kysynnän ja tarjonnan yleistä tilannetta ja todeta syyt tukkuhinnan muutoksiin.

(9) Sisäpiiritiedon käyttö tai yritykset käyttää sisäpiiritietoa olisi selkeästi kiellettävä kaupankäynnissä omaan lukuun tai kolmannen osapuolen lukuun. Sisäpiiritiedon käyttöä voi olla myös se, että energiatuotteiden tukkumarkkinoilla käyvät kauppaa henkilöt, jotka tietävät tai joiden pitäisi tietää, että heidän hallussaan oleva tieto on sisäpiiritietoa.

(10) Energian tukkumarkkinoiden manipulointia on hintojen asettaminen keinotekoisesti tasolle, jota ei voida perustella tosiasiallisella saatavuudella ja tuotantokustannuksilla, varasto- tai siirtokapasiteetilla eikä kysynnällä.

(11) Sisäpiiritieto ja markkinoiden manipulointi on määriteltävä, jotta voidaan ottaa huomioon energian tukkumarkkinoiden erityispiirteet, jotka ovat dynaamisia ja muuttuvia. Komissiolle olisi perussopimuksen 290 artiklan mukaisesti annettava valtuudet hyväksyä delegoituja säädöksiä tällaisista yksityiskohtaisista säännöistä.

(12) Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 713/2009[15] edistää perussopimuksen 194 artiklan tavoitteita. Jos mainittu artikla olisi ollut voimassa asetusta (EY) N:o 713/2009 annettaessa, se olisi muodostanut oikeusperustan energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston, jäljempänä ’virasto’, perustamiselle.

---

13 EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15.
14 EUVL L 211, 14.8.2009, s. 36.
15 EUVL L 211, 14.8.2009, s. 1.

(13) Tehokas markkinaseuranta on välttämätöntä, jotta markkinoiden väärinkäyttö energian tukkumarkkinoilla voidaan havaita ja estää. Virastolla on parhaat edellytykset tällaiseen seurantaan, koska sillä on sekä EU:n laajuinen käsitys sähkö- ja kaasumarkkinoista että tarvittava asiantuntemus sähkö- ja kaasumarkkinoiden ja -järjestelmien toiminnasta EU:ssa. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla, joilla on laaja käsitys energiamarkkinoiden kehityksestä omassa jäsenvaltiossaan, olisi oltava keskeinen asema tehokkaan markkinaseurannan varmistamisessa.

(14) Tehokas markkinaseuranta edellyttää kaupankäyntiä koskevien tietojen säännöllistä saantia. Tästä syystä olisi vaadittava, että energiatuotteiden tukkukauppaa harjoittavat markkinatoimijat toimittavat nämä tiedot virastolle.

(15) Jotta voidaan varmistaa tarvittava joustavuus energiatuotteiden tukkukauppaa koskevien tietojen keräämisessä, komissiolle olisi perussopimuksen 290 artiklan mukaisesti annettava valtuudet hyväksyä delegoituja säädöksiä, joissa vahvistetaan markkinatoimijoilta vaadittavien tietojen määräajat, muoto ja sisältö. Ilmoitusvelvoitteet eivät saisi aiheuttaa tarpeettomia kustannuksia markkinatoimijoille. Sen vuoksi tällä asetuksella ei pitäisi asettaa lisäilmoitusvelvollisuuksia henkilöille, jotka ilmoittavat liiketoimista toimivaltaiselle viranomaiselle rahoitusvälineiden markkinoista 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY[16] säännösten mukaisesti sekä kauppatietorekistereille ja toimivaltaisille viranomaisille OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ../.. säännösten mukaisesti.

(16) Jotta voidaan helpottaa energiatuotteiden tukkukaupan kaikkien osatekijöiden tehokasta seurantaa, viraston olisi otettava käyttöön mekanismeja saamiensa energiatuotteiden tukkukauppaa koskevien tietojen antamiseksi muiden asiaankuuluvien viranomaisten käyttöön ja erityisesti Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o ---/---- perustetulle Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle (EAMV) [EAMV-asetus – komission ehdotus 2009/0144 (COD)], kansallisille sääntelyviranomaisille, jäsenvaltioiden toimivaltaisille rahoitusvalvontaviranomaisille, jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisille ja muille asiaankuuluville viranomaisille.

(17) Viraston olisi varmistettava, että sille toimitettuja tietoja käytetään turvatusti, estettävä luvaton pääsy sen hallussa oleviin tietoihin ja otettava käyttöön mekanismit sen varmistamiseksi, että sen keräämiä tietoja eivät käytä väärin henkilöt, joilla on lupa niiden käyttöön. Viraston olisi myös hankittava takeet siitä, että sen hallussa olevia tietoja käyttöönsä saavat viranomaiset pystyvät ylläpitämään vastaavaa tietoturvatasoa.

(18) Siltä osin kuin tiedot eivät ole kaupallisesti arkaluonteisia, viraston olisi voitava antaa ne markkinatoimijoiden ja suuren yleisön saataville. Tällainen avoimuus voi osaltaan lisätä luottamusta markkinoihin ja lisätä tietämystä energian tukkumarkkinoiden toiminnasta.

---

[16] EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1.

(19) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi vastattava tämän asetuksen täytäntöönpanon valvonnasta jäsenvaltioissa. Sen vuoksi niillä olisi oltava tarvittavat tutkintavaltuudet kyseisen tehtävän hoitamiseksi tehokkaasti.

(20) Viraston olisi varmistettava, että tätä asetusta sovelletaan koordinoidusti kaikkialla unionissa ja sopusoinnussa sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö) 28 päivänä tammikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY[17] soveltamisen kanssa. Koska energian tukkumarkkinoilla esiintyvä markkinoiden väärinkäyttö vaikuttaa usein useampaan kuin yhteen jäsenvaltioon, virastolla olisi oltava keskeinen rooli varmistettaessa, että tutkinnat suoritetaan tehokkaasti ja johdonmukaisesti. Tätä varten sen olisi voitava koordinoida asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten ja soveltuvin osin muiden viranomaisten edustajista koostuvien tutkintaryhmien toimintaa.

(21) Kansallisten sääntelyviranomaisten ja toimivaltaisten rahoitusvalvontaviranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että energian tukkumarkkinoilla, jotka käsittävät sekä hyödyke- että johdannaismarkkinat, esiintyvään markkinoiden väärinkäyttöön puututaan koordinoidulla tavalla.

(22) On tärkeää soveltaa salassapitovelvollisuutta niihin, jotka saavat käyttöönsä luottamuksellisia tietoja tämän asetuksen säännösten mukaisesti.

(23) On tärkeää, että tämän asetuksen säännösten rikkomisesta langetettavat seuraamukset ovat oikeasuhteisia ja varoittavia ja että ne ilmentävät rikkomusten vakavuutta sekä sisäpiiritietoon ja markkinoiden manipulointiin perustuvasta kaupankäynnistä saatavia potentiaalisia hyötyjä. Ottaen huomioon vuorovaikutukset yhtäältä sähkö- ja kaasukaupan johdannaistuotteiden ja toisaalta varsinaisen sähkö- ja kaasukaupan välillä tämän asetuksen säännösten rikkomisesta langetettavien seuraamusten olisi vastattava jäsenvaltioiden direktiivin 2003/6/EY täytäntöönpanon yhteydessä vahvistamia seuraamuksia.

(24) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli yhdenmukaista kehystä energiamarkkinoiden eheyden ja läpinäkyvyyden varmistamiseksi, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde, soveltamisala ja suhde unionin muuhun lainsäädäntöön

Tässä asetuksessa vahvistetaan rahoitusmarkkinoilla sovellettavien sääntöjen kanssa yhdenmukaiset säännöt, joilla kielletään väärinkäytökset energian tukkumarkkinoilla.

[17] EUVL L 96, 12.4.2003, s. 16.

Asetuksessa säädetään energian tukkumarkkinoiden seurannasta, josta huolehtii energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto.

Tätä asetusta sovelletaan energiatuotteiden tukkukauppaan. Asetuksen 3 ja 4 artiklan säännöksiä ei sovelleta tukkukaupan energiatuotteisiin, jotka ovat rahoitusvälineitä ja joihin sovelletaan direktiivin 2003/6/EY 9 artiklaa. Tämä asetus ei rajoita direktiivien 2003/6/EY ja 2004/39/EY eikä Euroopan kilpailuoikeuden säännösten soveltamista käytäntöihin, jotka kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan.

Viraston, kansallisten sääntelyviranomaisten ja toimivaltaisten rahoitusvalvontaviranomaisten on toimittava yhteistyössä sen varmistamiseksi, että sovellettavien sääntöjen noudattamista valvotaan koordinoidusti tapauksissa, joissa toimet liittyvät yhteen tai useampaan rahoitusvälineeseen, joihin sovelletaan direktiivin 2003/6/EY 9 artiklaa, ja samanaikaisesti yhteen tai useampaan tukkukaupan energiatuotteeseen, joihin sovelletaan tämän asetuksen 3 ja 4 artiklaa.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa

1. ’sisäpiiritiedolla’ tarkoitetaan luonteeltaan täsmällistä ja julkistamatonta tietoa, joka liittyy suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan tukkukaupan energiatuotteeseen ja jolla, jos se julkistettaisiin, voisi olla huomattava vaikutus kyseisten tukkukaupan energiatuotteiden hintoihin;

   Ensimmäisen alakohdan soveltamiseksi tieto, jota järkevästi toimiva markkinatoimija todennäköisesti käyttäisi yhtenä perustana päätökselleen toteuttaa tukkukaupan energiatuotteeseen liittyvä liiketoimi, katsotaan tiedoksi, jolla todennäköisesti olisi huomattava vaikutus kyseisten tukkutason energiatuotteiden hintoihin, jos se julkistettaisiin. Tällaiset tiedot voivat olla tietoja sähkön tai maakaasun tuotantoon, varastointiin, kulutukseen tai siirtoon liittyvien laitosten kapasiteetista sekä tietoja, jotka on esitettävä unionin tai kansallisen tason säännösten tai määräysten, markkinasääntöjen ja kyseisillä energian tukkumarkkinoilla noudatettavien sopimusten tai käytäntöjen mukaisesti.

   Sisäpiiritietoa voivat olla esimerkiksi tiedot, jotka on julkistettava asetuksen (EY) N:o 714/2009 tai asetuksen (EY) N:o 715/2009 säännösten nojalla, mukaan lukien kyseisten asetusten nojalla annetut suuntaviivat ja verkkosäännöt;

2. ’markkinoiden manipuloinnilla’ tarkoitetaan

   (a) sellaisten liiketoimien suorittamista tai kauppaa koskevien toimeksiantojen antamista energiatuotteiden tukkukaupassa,

   – jotka antavat tai todennäköisesti antavat vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkukaupan energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta tai

– joilla yksittäinen henkilö tai useampi yhteistyössä toimiva henkilö varmistaa tai pyrkii varmistamaan yhden tai useamman tukkukaupan energiatuotteen hinnan epätavalliselle tai keinotekoiselle tasolle, jollei liiketoimien toteuttaja tai toimeksiantojen antaja osoita, että hänen perusteensa tehdä kyseisiä liiketoimia tai toimeksiantoja on oikeutettu ja että liiketoimet ja toimeksiannot ovat kyseisten energian tukkumarkkinoiden hyväksyttyjen markkinatapojen mukaisia, tai

– joissa käytetään tai pyritään käyttämään kuvitteellisia keinoja taikka muunlaista vilpillistä menettelyä tai järjestelyä;

(b) tiedon levittämistä, joka antaa tai saattaa antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkukaupan energiatuotteista, mukaan lukien huhujen ja väärien tai harhaanjohtavien uutisten levittäminen, kun tiedon levittäjä tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että tieto oli väärä tai harhaanjohtava. Journalistien osalta, silloin kun he toimivat ammattitehtävissä, tällaisen tiedonlevityksen arvioinnissa on otettava huomioon heidän ammattikuntansa säännöt, jolleivät kyseiset henkilöt saa joko suoraan tai epäsuorasti etua tai hyötyä kyseessä olevan tiedon levittämisestä.

Markkinoiden manipulointia on esimerkiksi se, että annetaan olettaa energiantuotantokapasiteetin, kaasun saatavuuden tai siirtokapasiteetin saatavuuden olevan jokin muu kuin tosiasiallisesti saatavilla oleva fyysinen kapasiteetti;

3. ’pyrkimyksellä manipuloida markkinoita’ tarkoitetaan

(a) tukkukaupan energiatuotteeseen liittyvän liiketoimen suorittamista, kauppaa koskevan toimeksiannon antamista tai mitä muuta tahansa toimenpidettä, jonka tarkoituksena on

– antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkukaupan energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta

– varmistaa yhden tai useamman tukkukaupan energiatuotteen hinta epätavalliselle tai keinotekoiselle tasolle tai

– käyttää kuvitteellisia keinoja taikka muunlaista vilpillistä menettelyä tai järjestelyä tukkukaupan energiatuotteeseen liittyen,

(c) tiedon levittämistä tiedotusvälineissä, mukaan lukien internet, tai muulla tavoin tarkoituksena antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkukaupan energiatuotteista;

4. ’tukkukaupan energiatuotteella’ tarkoitetaan seuraavia sopimuksia ja johdannaisia riippumatta siitä, missä ja miten niillä käydään kauppaa:

(a) maakaasun tai sähkön toimitussopimukset

(b) maakaasuun tai sähköön liittyvät johdannaiset

(c) maakaasun tai sähkön siirtoon liittyvät sopimukset

(d) maakaasun tai sähkön siirtoon liittyvät johdannaiset.

Maakaasun tai sähkön toimitusta loppuasiakkaille koskevat sopimukset eivät ole tukkukaupan energiatuotteita;

5. ’energian tukkumarkkinoilla’ tarkoitetaan mitä tahansa unionissa sijaitsevaa kauppapaikkaa, jossa käydään kauppaa tukkukaupan energiatuotteilla;

6. ’toimivaltaisella rahoitusvalvontaviranomaisella’ tarkoitetaan direktiivin 2003/6/EY 11 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti nimettyä viranomaista;

7. ’kansallisella sääntelyviranomaisella’ tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY[18] 35 artiklan 1 kohdan tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY[19] 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettyä viranomaista;

8. ’siirtoverkonhaltijalla’ on direktiivin 2009/72/EY 2 artiklan 4 kohdassa ja direktiivin 2009/73/EY 2 artiklan 4 kohdassa määritelty merkitys.

3 artikla

Sisäpiirikauppaa koskeva kielto ja velvollisuus julkistaa sisäpiiritieto

1. Henkilöitä, joilla on hallussaan tukkukaupan energiatuotteeseen liittyvää sisäpiiritietoa, on kiellettävä

(a) käyttämästä kyseistä tietoa hankkimalla tai luovuttamalla tai yrittämällä hankkia tai luovuttaa omaan tai toisen lukuun suoraan tai välillisesti tukkukaupan energiatuotteita, joita kyseinen tieto koskee;

(b) ilmaisemasta kyseistä sisäpiiritietoa toiselle henkilölle, jollei tämä tapahdu osana kyseisen henkilön työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista. Tässä tapauksessa hänen on julkistettava kyseinen tieto täydellisesti ja tehokkaasti. Jos ilmaiseminen on tarkoituksellista, tieto on annettava samaan aikaan kaikkien käyttöön. Jos ilmaiseminen on tahatonta, tieto on annettava kaikkien käyttöön mahdollisimman pian tahattoman ilmaisemisen jälkeen. Tämän alakohdan säännöksiä ei sovelleta, jos tiedon saavaa henkilöä koskee luottamuksellisen tiedon salassapitovelvollisuus, riippumatta siitä, perustuuko tämä velvoite lakiin, sääntöihin, yhtiöjärjestykseen vai sopimukseen;

(c) sisäpiiritiedon perusteella suosittelemasta toiselle sellaisten tukkukaupan energiatuotteiden hankkimista tai luovuttamista tai

[18] EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55.
[19] EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94.

houkuttelemasta tätä hankkimaan tai luovuttamaan sellaisia tukkukaupan energiatuotteita, joihin kyseinen tieto liittyy.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistettu kielto koskee seuraavia henkilöitä, joilla on hallussaan tukkukaupan energiatuotteeseen liittyvää sisäpiiritietoa:

(a) yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimien jäsenet;

(b) henkilöt, joilla on omistusosuus yrityksen pääomasta;

(c) henkilöt, jotka saavat kyseisen tiedon käyttöönsä työtään, ammattiaan tai tehtäviään hoitaessaan;

(d) henkilöt, jotka hankkivat kyseisen tiedon rikollisen toiminnan kautta;

(d) henkilöt, jotka tietävät tai joiden pitäisi tietää, että kyseinen tieto on sisäpiiritietoa.

3. Jos henkilö, jonka hallussa on tukkukaupan energiatuotteeseen liittyvää sisäpiiritietoa, on oikeushenkilö, 1 alakohdassa säädetty kielto koskee myös niitä luonnollisia henkilöitä, jotka osallistuvat päätökseen toteuttaa kyseinen liiketoimi kyseisen oikeushenkilön lukuun.

4. Markkinatoimijoiden on julkistettava sisäpiiritieto, joka koskee yritystä tai laitoksia, jotka ovat kyseisen toimijan omistuksessa tai määräysvallassa tai joiden toiminnasta kyseinen toimija vastaa joko kokonaan tai osittain. Tällaista tietoa ovat muun muassa tiedot sähkön tai maakaasun tuotantoon, varastointiin, kulutukseen tai siirtoon liittyvien laitosten kapasiteetista.

Markkinatoimija voi omalla vastuullaan lykätä sisäpiiritiedon julkistamista ollakseen vaarantamatta oikeutettuja etujaan, jos tiedon julkistamatta jättäminen ei todennäköisesti johda yleisöä harhaan ja markkinatoimija pystyy takaamaan kyseisen tiedon säilymisen luottamuksellisena eikä tee sen perusteella tukkukaupan energiatuotteiden kauppaan liittyviä päätöksiä. Tässä tapauksessa markkinatoimijan on toimitettava kyseinen tieto virastolle ja asianomaiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle 7 artiklan 4 kohdan säännöksiä noudattaen.

Ensimmäisen ja toisen alakohdan säännökset eivät rajoita velvollisuuksia, jotka kuuluvat markkinatoimijoille direktiivin 2009/72/EY, direktiivin 2009/73/EY, asetuksen (EY) N:o 714/2009 ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 nojalla, mukaan lukien kyseisten direktiivien ja asetusten nojalla annetut suuntaviivat ja verkkosäännöt, erityisesti tiedon julkaisemisen määräajan ja tavan osalta.

5. Tätä artiklaa ei sovelleta liiketoimiin, jotka on tehty tukkukaupan energiatuotteiden erääntyneen hankinta- tai luovutusvelvoitteen täyttämiseksi, kun tämä velvoite johtuu sopimuksesta, joka tehtiin ennen kuin asianomaisella oli sisäpiiritietoa hallussaan.

Edellä 1 kohdan a ja c alakohtaa ei sovelleta siirtoverkonhaltijoihin, kun ne ostavat kaasua tai sähköä verkon varman ja turvallisen toiminnan varmistamiseksi niille direktiivin 2009/72/EY 12 artiklan d ja e alakohdan tai direktiivin 2009/73/EY 13 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan nojalla kuuluvan velvoitteen mukaisesti.

4 artikla

Markkinoiden manipulointia koskeva kielto

Markkinoiden manipulointi tai siihen pyrkiminen energian tukkumarkkinoilla on kielletty.

5 artikla

Sisäpiiritiedon ja markkinoiden manipuloinnin määritelmät

1. Energian tukkumarkkinoiden tulevan kehityksen huomioon ottamiseksi komissio hyväksyy delegoituja säädöksiä 15 artiklan mukaisesti ja 16 ja 17 artiklan mukaisin ehdoin ja täsmentää niissä 2 artiklan 1–5 kohdan määritelmät.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa delegoiduissa säädöksissä on otettava huomioon ainakin

   (a) energian tukkumarkkinoiden erityinen toiminta ja hyödyke- ja johdannaismarkkinoiden välinen vuorovaikutus;

   (b) tosiasiallisen tai kaavaillun tuotannon, kulutuksen, siirtokapasiteetin käytön ja varastointikapasiteetin käytön potentiaaliset vaikutukset energian tukkumarkkinahintoihin;

   (c) asetuksen (EY) N:o 714/2009 ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 säännösten nojalla vahvistetut verkkosäännöt ja puiteohjeet.

6 artikla

Markkinoiden seuranta

1. Viraston on seurattava kaupankäyntiä energian tukkumarkkinoilla sisäpiiritietoon ja markkinoiden manipulointiin perustuvan kaupankäynnin havaitsemiseksi ja estämiseksi. Sen on 7 artiklan mukaisesti kerättävä tiedot energian tukkumarkkinoiden arviointia ja seurantaa varten.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tehtävä yhteistyötä viraston kanssa 1 kohdassa tarkoitetun energian tukkumarkkinoiden seurannan toteuttamisessa. Tätä varten kansallisten sääntelyviranomaisten on saatava käyttöönsä asianomaiset viraston hallussa olevat 1 kohdan mukaisesti kerätyt tiedot, jollei 8 artiklan 2 kohdan säännöksistä muuta johdu.

3. Viraston on vähintään vuosittain toimitettava komissiolle kertomus tämän asetuksen nojalla toteutetusta toiminnastaan. Näissä kertomuksissa on tuotava komission tietoon markkinasääntöjen, normien ja menettelyjen puutteet, jotka voivat helpottaa sisäpiirikauppaa ja markkinoiden manipulointia tai heikentää sisämarkkinoita. Kertomus voidaan yhdistää asetuksen (EY) N:o 713/2009 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun kertomukseen.

   Virasto voi antaa liiketoimia koskeviin tietoihin ja myös kaupankäyntiä koskeviin toimeksiantoihin liittyviä suosituksia, jos se katsoo ne tarpeellisiksi energian

tukkumarkkinoiden tehokkaan ja tuloksekkaan seurannan kannalta. Ennen tällaisten suositusten antamista viraston on kuultava sidosryhmiä asetuksen (EY) N:o 713/2009 10 artiklan säännösten mukaisesti. Viraston on erityisesti kuultava EAMV:tä, kansallisia sääntelyviranomaisia ja jäsenvaltioiden toimivaltaisia rahoitusvalvontaviranomaisia.

7 artikla

Tietojen keruu

1. Virastolle on toimitettava tiedot energian tukkumarkkinoilla suoritetuista liiketoimista ja myös kauppaa koskevista toimeksiannoista. Komissio hyväksyy 15 artiklan mukaisesti ja 16 ja 17 artiklan mukaisin ehdoin delegoituja säädöksiä, joissa vahvistetaan toimitettavien tietojen määräajat, muoto ja sisältö ja määritetään soveltuvien osin kynnysarvot liiketoimista ilmoittamiselle sekä sopimustyypit, joihin liittyvistä liiketoimista on ilmoitettava.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla delegoiduilla säädöksillä on varmistettava, että 3 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuihin henkilöihin, jotka ovat ilmoittaneet liiketoimista direktiivin 2004/39/EY[20] mukaisesti tai OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o ---/---- [Euroopan markkinarakenneasetus – 2010/0250(COD)] mukaisesti, ei sovelleta ilmoitusvelvollisuuksia mainitussa lainsäädännössä asetettujen ilmoitusvelvollisuuksien lisäksi.

   Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla delegoiduilla säädöksillä voidaan luoda ei-sitova kehys, jonka avulla organisoidut markkinat tai kauppojen täsmäytys- tai ilmoitusjärjestelmät voivat toimittaa virastolle tiedot energian tukkumarkkinoiden liiketoimista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta ensimmäisen alakohdan soveltamista.

3. Edellä 1 kohdan soveltamiseksi tiedot toimittaa

   (a) markkinatoimija;

   (b) markkinatoimijan puolesta toimiva kolmas osapuoli;

   (c) organisoitu markkina tai kauppojen täsmäytys- tai ilmoitusjärjestelmä;

   (d) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o ---/---- [Euroopan markkinarakenneasetus – 2010/0250(COD)] nojalla rekisteröity tai tunnustettu kauppatietorekisteri;

   (e) toimivaltainen viranomainen, jolle on toimitettu kyseinen tieto direktiivin 2004/39/EY 25 artiklan 3 kohdan tai asetuksen (EY) N:o ---/---- [Euroopan markkinarakenneasetus – 2010/0250(COD)] 6 artiklan 2 kohdan säännösten nojalla.

4. Kaupankäynnin seuraamiseksi energian tukkumarkkinoilla markkinatoimijoiden on toimitettava virastolle ja kansallisille sääntelyviranomaisille tiedot sähkön tai maakaasun tuotantoon, varastointiin, kulutukseen tai siirtoon liittyvien laitosten kapasiteetista.

[20] EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1.

Komissio hyväksyy 15 artiklan mukaisesti ja 16 ja 17 artiklan mukaisin ehdoin delegoituja säädöksiä, joissa vahvistetaan toimitettavien tietojen määräajat, muoto ja sisältö.

8 artikla

Tietojen jakaminen viraston ja muiden elinten välillä

1. Viraston on otettava käyttöön mekanismit 6 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan mukaisesti saamiensa tietojen jakamiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten, jäsenvaltioiden toimivaltaisten rahoitusvalvontaviranomaisten, jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten ja muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa. Virasto saa antaa 1 kohdassa tarkoitetut mekanismit ainoastaan sellaisten elinten käyttöön, joiden käyttöön ottamat järjestelmät mahdollistavat sen, että virasto voi täyttää 9 artiklan 1 kohdan vaatimukset.

2. Asetuksen (EY) N:o ---/---- [Euroopan markkinarakenneasetus – 2010/0250(COD)] nojalla rekisteröityjen tai tunnustettujen kauppatietorekistereiden on annettava kaikki keräämänsä tukkukaupan energiatuotteita koskevat tiedot viraston käyttöön.

   Toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava virastolle tukkukaupan energiatuotteiden liiketoimia koskevat ilmoitukset, jotka niille on toimitettu direktiivin 2004/39/EY 25 artiklan 3 kohdan ja asetuksen (EY) N:o ---/---- [Euroopan markkinarakenneasetus – 2010/0250(COD)] 6 artiklan 2 kohdan nojalla.

9 artikla

Tietosuoja ja toiminnallinen luotettavuus

1. Viraston on varmistettava 7 artiklan mukaisesti vastaanotettujen tietojen luottamuksellisuus, eheys ja suojaaminen. Viraston on toteutettava toimia ehkäistäkseen järjestelmiinsä sisältyvien tietojen väärinkäytön.

   Virasto noudattaa soveltuvin osin yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 45/2001[21].

   Viraston on yksilöitävä operatiivisen riskin lähteet ja minimoitava ne kehittämällä asianmukaisia järjestelmiä, tarkastuksia ja menettelyjä.

2. Virasto voi päättää asettaa osia hallussaan olevista tiedoista julkisesti saataville edellyttäen, ettei yksittäisiä markkinatoimijoita tai yksittäisiä liiketoimia koskevia kaupallisesti arkaluonteisia tietoja julkisteta.

[21] EUVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

10 artikla

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevien kieltojen täytäntöönpano

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että 3 ja 4 artiklassa asetettuja kieltoja sovelletaan.

   Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on tutkintavaltuudet, jotka ovat tarpeen kyseisen tehtävän hoitamiseksi. Näitä valtuuksia on käytettävä oikeasuhteisella tavalla. Näitä valtuuksia voidaan käyttää

   (a) suoraan;

   (b) yhdessä muiden viranomaisten kanssa tai markkinoilla toimivien yritysten kanssa;

   (c) saattamalla asia toimivaltaisten oikeusviranomaisten käsiteltäväksi.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin tutkintavaltuuksiin kuuluu oikeus

   (a) saada tutustua kaikkiin tarvittaviin asiakirjoihin niiden muodosta riippumatta ja saada jäljennös niistä;

   (b) vaatia tietoja kaikilta henkilöiltä, myös niiltä, jotka osallistuvat toimeksiantojen lähettämiseen tai asianomaisten liiketoimien toteuttamiseen, sekä heidän päämiehiltään, ja tarvittaessa kutsua henkilö kuultavaksi;

   (c) tehdä tarkastuksia paikalla;

   (d) vaatia olemassa olevia tallenteita puheluista ja tietoliikenteestä;

   (e) vaatia sellaisen käytännön lopettamista, joka on ristiriidassa tämän asetuksen tai sen delegoitujen säädösten kanssa;

   (f) vaatia oikeusteitse omaisuuden jäädyttämistä ja/tai takavarikoimista;

   (g) vaatia ammattitoiminnan väliaikaista kieltämistä.

3. Henkilön, joka ammattinsa puolesta järjestää liiketoimia tukkukaupan energiatuotteilla, on ilmoitettava viipymättä kansalliselle sääntelyviranomaiselle, jos hänellä on aihetta epäillä, että liiketoimi saattaa olla vastoin 3 tai 4 artiklan säännöksiä.

   Henkilöiden, jotka ammattinsa puolesta järjestävät liiketoimia tukkukaupan energiatuotteilla, on perustettava ja ylläpidettävä tehokkaita järjestelyjä ja menettelyjä 3 tai 4 artiklan säännösten rikkomisten havaitsemiseksi.

11 artikla

Unionin tason yhteistyö

1. Viraston on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset suorittavat tämän asetuksen mukaiset tehtävänsä koordinoidulla tavalla.

   Kansallisten sääntelyviranomaisten on toimittava yhteistyössä viraston kanssa ja keskenään tämän asetuksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi.

2. Jos kansallisilla sääntelyviranomaisilla on aihetta epäillä, että niiden jäsenvaltiossa tai jossain muussa jäsenvaltiossa harjoitetaan tai on harjoitettu tämän asetuksen säännösten vastaisia tekoja, niiden on ilmoitettava tästä virastolle mahdollisimman tarkasti.

   Jos kansallinen sääntelyviranomainen epäilee, että jossain muussa jäsenvaltiossa harjoitetaan tekoja, jotka vaikuttavat energian tukkumarkkinoihin tai tukkukaupan energiatuotteiden hintaan sen omassa jäsenvaltiossa, se voi pyytää virastoa toteuttamaan toimenpiteitä 4 kohdan mukaisesti.

3. Koordinoidun lähestymistavan varmistamiseksi markkinoiden väärinkäyttöön energian tukkumarkkinoilla

   (a) kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava jäsenvaltionsa toimivaltaiselle rahoitusvalvontaviranomaiselle ja virastolle, jos niillä on aihetta epäillä, että energian tukkumarkkinoilla harjoitetaan tai on harjoitettu tekoja, jotka ovat direktiivissä 2003/6/EY tarkoitettua markkinoiden väärinkäyttöä ja jotka vaikuttavat rahoitusvälineisiin, joihin sovelletaan mainitun direktiivin 9 artiklan säännöksiä;

   (b) viraston on ilmoitettava EAMV:lle ja asianomaisille toimivaltaiselle rahoitusvalvontaviranomaiselle, jos sillä on aihetta epäillä, että energian tukkumarkkinoilla harjoitetaan tai on harjoitettu tekoja, jotka ovat direktiivissä 2003/6/EY tarkoitettua markkinoiden väärinkäyttöä ja jotka vaikuttavat rahoitusvälineisiin, joihin sovelletaan mainitun direktiivin 9 artiklan säännöksiä;

   (c) jäsenvaltion toimivaltaisen rahoitusvalvontaviranomaisen on ilmoitettava EAMV:lle ja virastolle, jos sillä on aihetta epäillä, että energian tukkumarkkinoilla harjoitetaan tai on harjoitettu jossain muussa jäsenvaltiossa 3 ja 4 artiklan säännösten vastaisia tekoja.

4. Jos virasto epäilee tämän asetuksen säännöksiä rikotun, sillä on 1 kohdan mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi valtuudet:

   (a) pyytää yhtä tai useampaa kansallista sääntelyviranomaista toimittamaan mitä tahansa epäiltyyn rikkomiseen liittyvää tietoa;

   (b) pyytää yhtä tai useampaa kansallista sääntelyviranomaista käynnistämään tutkinnan epäillystä rikkomisesta ja toteuttamaan asianmukaiset toimet mahdollisen rikkomisen korjaamiseksi;

   (c) tapauksissa, joissa virasto katsoo mahdollisella rikkomisella olevan tai olleen vaikutusta rajojen yli, kutsua koolle asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten edustajista koostuva tutkintaryhmä tutkimaan, onko asetuksen säännöksiä rikottu ja missä jäsenvaltiossa rikkominen

tapahtui; virasto voi tarvittaessa pyytää tutkintaryhmän osallistujiksi myös yhden tai useamman jäsenvaltion toimivaltaisen rahoitusvalvontaviranomaisen tai muun asiaankuuluvan viranomaisen edustajia.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten on noudatettava viraston 4 kohdan säännösten mukaisesti tekemään pyyntöä.

Edellä 4 kohdan a alakohdan mukaisen tietopyynnön tai 4 kohdan b alakohdan mukaisen epäiltyä rikkomusta koskevan tutkintapyynnön saaneiden kansallisten sääntelyviranomaisten on toteutettava välittömästi tarvittavat toimenpiteet kyseisen pyynnön noudattamiseksi. Jos kansallinen sääntelyviranomainen ei pysty toimittamaan pyydettyjä tietoja välittömästi, sen on viipymättä ilmoitettava virastolle syyt tähän.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on osallistuttava 4 kohdan c alakohdan mukaisesti koolle kutsuttuun tutkintaryhmään ja annettava kaikki tarvittava apu. Tutkintaryhmää koordinoi virasto.

6. Asetuksen (EY) N:o 713/2009 15 artiklan 1 kohdan viimeistä virkettä ei sovelleta virastoon sen hoitaessa tämän asetuksen mukaisia tehtäviään.

12 artikla

Salassapitovelvollisuus

1. Tämän asetuksen nojalla saatuja, vaihdettuja tai toimitettuja luottamuksellisia tietoja koskee 2, 3 ja 4 kohdassa säädetty salassapitovelvollisuus.

2. Salassapitovelvollisuutta sovelletaan

(a) henkilöihin, jotka työskentelevät tai ovat työskennelleet viraston palveluksessa;

(b) viraston määräämiin tilintarkastajiin ja asiantuntijoihin;

(c) henkilöihin, jotka työskentelevät tai ovat työskennelleet kansallisten sääntelyviranomaisten palveluksessa;

(d) kansallisten sääntelyviranomaisten määräämiin tilintarkastajiin ja asiantuntijoihin, jotka saavat käyttöönsä luottamuksellista tietoa tämän asetuksen säännösten mukaisesti.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tehtäviensä yhteydessä saamaa luottamuksellista tietoa ei saa paljastaa muille henkilöille tai viranomaisille muutoin kuin sellaisena tiivistelmänä tai koosteena, josta yksittäisiä markkinatoimijoita tai kauppapaikkoja ei voida tunnistaa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta rikosoikeuden, tämän asetusten muiden säännösten tai muun asiaan liittyvän unionin lainsäädännön soveltamista.

4. Tämän asetuksen nojalla luottamuksellisia tietoja saavalla virastolla, kansallisella sääntelyviranomaisella, toimivaltaisella rahoitusvalvontaviranomaisella, EAMV:lla, elimillä sekä luonnollisilla tai oikeushenkilöillä on oikeus käyttää saamiaan tietoja ainoastaan velvollisuuksiensa hoitamiseen ja tehtäviensä suorittamiseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta rikosoikeuden soveltamista. Muut viranomaiset, elimet taikka luonnolliset tai oikeushenkilöt voivat käyttää näitä tietoja sitä tarkoitusta varten, johon kyseisiä tietoja niille toimitettiin tai kyseisten tehtävien hoitoon nimenomaan liittyvän hallinnollisen tai oikeudellisen menettelyn yhteydessä. Tiedot vastaanottava viranomainen saa kuitenkin käyttää niitä myös muihin tarkoituksiin tiedot antavan viraston, kansallisen sääntelyviranomaisen, toimivaltaisen rahoitusvalvontaviranomaisen, EAMV:n, elimen taikka luonnollisen tai oikeushenkilön suostumuksella.

13 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava näistä säännöksistä komissiolle viimeistään [...][22] sekä ilmoitettava viipymättä kaikista niihin vaikuttavista muutoksista.

14 artikla

Suhteet kolmansiin maihin

Virasto voi luoda suhteita kolmansien maiden valvontaviranomaisiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin toimielinten toimivaltaa, mukaan lukien Euroopan ulkosuhdehallinto. Se voi tehdä hallinnollisia järjestelyjä kansainvälisten organisaatioiden ja kolmansien maiden hallintojen kanssa.

15 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Siirretään komissiolle määräämättömäksi ajaksi valta antaa 5 ja 7 artiklassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä.

2. Heti kun komissio on hyväksynyt delegoidun säädöksen, se antaa säädöksen tiedoksi samanaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

3. Komissiolle siirrettyyn valtaan antaa delegoituja säädöksiä sovelletaan 16 ja 17 artiklassa säädettyjä ehtoja.

[22] EUVL, päivämäärä vuosi tämän asetuksen hyväksymisen jälkeen.

16 artikla

Säädösvallan siirron peruuttaminen

1. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 5 ja 7 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron.

2. Toimielin, joka on aloittanut sisäisen menettelyn päättääkseen, peruuttaako se säädösvallan siirron, ilmoittaa asiasta toiselle toimielimelle ja komissiolle kohtuullisessa ajassa ennen lopullisen päätöksen tekemistä sekä ilmoittaa samalla, mitä siirrettyä säädösvaltaa mahdollinen peruuttaminen koskee, ja mainitsee peruuttamisen syyt.

3. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Päätös tulee voimaan joko välittömästi tai jonakin myöhempänä, siinä mainittuna päivänä. Päätös ei vaikuta aiemmin annettujen delegoitujen säädösten voimassaoloon. Se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

17 artikla

Delegoitujen säädösten vastustaminen

1. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat vastustaa delegoitua säädöstä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun säädös on annettu tiedoksi. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta määräaikaa pidennetään yhdellä kuukaudella.

2. Jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole määräajan päättyessä vastustanut delegoitua säädöstä, delegoitu säädös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja se tulee voimaan siinä mainittuna päivänä. Delegoitu säädös voidaan julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja se voi tulla voimaan ennen tämän määräajan päättymistä, jos Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat molemmat ilmoittaneet komissiolle aikeestaan olla vastustamatta säädöstä.

3. Jos Euroopan parlamentti tai neuvosto vastustaa delegoitua säädöstä, se ei tule voimaan. Säädöstä vastustava toimielin esittää syyt, miksi se vastustaa delegoitua säädöstä.

18 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä.*

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä […] päivänä […]kuuta […].

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*
[…]	*[…]*

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

6. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

6.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o xxx energiamarkkinoiden eheydestä ja läpinäkyvyydestä

6.2. Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä (ABM/ABB)[23]

Toimintalohko: Energia

Toiminto: Energian sisämarkkinat

6.3. Ehdotuksen/aloitteen luonne

☒ Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen**.

☐ Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen**[24].

☐ Ehdotus/aloite liittyy **käynnissä olevan toimen jatkamiseen**.

☐ Ehdotus/aloite liittyy **toimeen, joka on suunnattu uudelleen**.

6.4. Tavoitteet

6.4.1. Komission monivuotinen strateginen tavoite (monivuotiset strategiset tavoitteet), jonka (joiden) saavuttamista ehdotus/aloite tukee

Syvien, likvidien ja yhtenäisten energiamarkkinoiden aikaansaaminen on älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiaan soveltuva tavoite. Se edellyttää muun muassa ”toisiinsa liitettyjä markkinoita, joilla kilpailu ja kuluttajien mahdollisuudet vauhdittavat kasvua ja innovointia”[25]. Edellytysten luominen Euroopan energiakaupan markkinoiden eheydelle ja läpinäkyvyydelle edistää tavoitteena olevaa markkinoiden yhdentymistä ja tukee EU:n politiikan yleisiä päämääriä.

6.4.2. Erityistavoite (erityistavoitteet) sekä toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä

Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston ennakoidaan voivan havaita ja estää tehokkaasti hyödykesektorien ja valtioiden rajat ylittävät markkinaväärinkäytökset energian tukkumarkkinoilla. Sen toiminnan myös odotetaan ehkäisevän pyrkimyksiä markkinoita vääristäviin käytäntöihin.

---

23 ABM: toimintoperusteinen johtaminen; ABB: toimintoperusteinen budjetointi.

24 Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 49 artiklan 6 kohdan a ja b alakohdassa.

25 KOM(2010) 2020, 3.3.2010: *Eurooppa 2020 – Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia*, s. 19.

6.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

Energian tukkumarkkinoiden säännöllinen ja oikea-aikainen seuranta, jota varten saadaan käyttöön yksityiskohtaiset tiedot tukkumarkkinoiden liiketoimista ja energiaomaisuuden toiminnasta (eritellyt tuotantoluvut, käyttökatkot, virtaustiedot, varastojen toiminta jne.), antaa energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle mahdollisuuden havaita ja ehkäistä tehokkaasti markkinoiden väärinkäyttöä. Tämä lisää luottamusta markkinatoimijoiden keskuudessa ja parantaa yleistä luottamusta markkinoiden toimintaan. Riskipreemioiden pienenemisen ennakoidaan lisäksi johtavan alhaisempiin energianhintoihin kaikille energian käyttäjille.

6.4.4. Tulos- ja vaikutusindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen toteuttamista seurataan

– Tiedonkeruun ja seurannan piiriin kuuluvien liiketoimien määrä – Havaittujen väärinkäytösten määrä – Osto- ja myyntitarjousten erojen kehitys ajan myötä (mikä edustaa markkinoiden riskipreemioiden kehitystä)

6.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

6.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä

Energiamarkkinoiden eheyttä ja läpinäkyvyyttä koskevan asetuksen tavoitteena on luoda toimiva ja tehokas kehys Euroopan energiakaupan markkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi. Sillä pyritään varmistamaan, että markkinoiden tulokset eivät vääristy markkinakäyttäytymisen vuoksi vaan ilmentävät oikein markkinoiden perustekijöitä. Kehyksen keskeisenä elementtinä on siirtyminen markkinoiden seurantaan Euroopan tasolla. Tästä tehtävästä huolehtii hiljattain perustettu energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto[26]. Tavoitteiden saavuttamiseksi viraston on perustettava erityinen yksikkö asiantuntijoista, joilla on syvällinen kokemus sekä energiamarkkinoista että finanssimarkkinoista. Sillä on myös oltava käytössään laajojen datamäärien käsittelyyn soveltuva IT-infrastruktuuri sekä erityisohjelmistoja automaattista tietoanalyysia varten.

6.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo

Tukkumarkkinoiden liiketoimien säännöllinen seuranta ja sen perustana olevien markkinatietojen saanti on olennainen edellytys energiakaupan markkinoiden eheydelle sekä läpinäkyvyydelle sääntelyn näkökulmasta katsottuna.

[26] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 713/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta, EUVL L 52, 14.8.2009.

Koska sähkö- ja kaasukaupan markkinat ovat vahvasti yhteydessä toisiinsa, yhdellä markkinalla harjoitettava manipulointi vaikuttaisi automaattisesti toiseenkin. Koska kyseisillä hyödykkeillä ja niiden johdannaisilla käydään usein kauppaa samanaikaisesti eri jäsenvaltioissa eri kaupankäyntikanavia käyttäen, useisiin eri hyödykekaupan liiketoimiin ja/tai kaupankäyntialustoihin kohdistuva manipulointi voidaan havaita tehokkaasti vain, jos seuranta järjestetään keskitetysti. Tähän aloitteeseen liittyvä vaikutusarviointi on osoittanut, että markkinat eivät voi huolehtia keskitetystä seurannasta, vaan se voidaan parhaiten järjestää Euroopan tasolla nykyisen energia-alan viraston tehtävänä. Markkinoiden seurantatehtävän antaminen energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle merkitsisi sitä, että sen henkilöstön laaja energia-alan asiantuntemus saadaan käyttöön ja toimintakustannukset voidaan pitää mahdollisimman vähäisinä jakamalla osa viraston jo budjetoiduista yleiskustannuksista.

6.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Ei ole.

6.5.4. Yhteensopivuus muiden kyseeseen tulevien välineiden kanssa ja mahdolliset synergiaedut

Markkinoiden väärinkäytösten kieltämistä koskevat säännöt ovat sopusoinnussa vastaavien rahoitusalan lainsäädäntöön sisältyvien sääntöjen kanssa (mm. markkinoiden väärinkäyttöä koskeva direktiivi). Asetuksella on lisäksi määrä siirtyä energian tukkumarkkinoilla suoritettavien liiketoimien tosiasialliseen seurantaan Euroopan tasolla.

6.6. Toiminnan ja sen rahoitusvaikutusten kesto

☒ Ehdotuksen/aloitteen mukaisen toiminnan **kestoa ei ole rajattu**.

Aloitteen rahoitusvaikutukset vuosiksi 2012 ja 2013 tulevat nykyisessä monivuotisessa rahoitussuunnitelmassa jo osoitettujen varojen lisäksi.

6.7. Hallinnointitapa (hallinnointitavat)[27]

Voimavaroja hallinnoi energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto.

[27] Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

7. HALLINNOINTI

7.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset

Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto raportoi komissiolle säännöllisesti toiminnastaan tukkumarkkinoiden liiketoimien seurannassa sekä havaitsemastaan markkinoiden väärinkäytöstä ja lainvalvontaviranomaisten tekemien tutkintojen tuloksista.

7.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä

7.2.1. Todetut riskit

Tietojen epäasianmukaiseen käsittelyyn liittyvä riski

7.2.2. Valvontamenetelmä(t)

Lainsäädäntöehdotus sisältää useita tietosuojaan ja toimintavastuuseen liittyviä toimenpiteitä. Valvontatoimenpiteitä sisältyy myös energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston sääntöihin. Katso myös energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta 13. heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 713/2009 34 artikla.

7.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut torjunta- ja suojatoimenpiteet

Viraston varainhoitoa valvovat tilintarkastustuomioistuin (21 artikla), Euroopan parlamentti (21 artikla) ja Euroopan petostentorjuntavirasto (23 artikla).

8. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

8.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä

Moniv. rahoitus-kehyksen otsake	Budjettikohta	Määrärahalaji	Rahoitusosuudet			
	Numero [Nimi ……...…….]	JM/EI-JM (28)	EFTA-mailta[29]	ehdokas-mailta[30]	kolmansilta mailta	varainhoitoasetuksen 18 artiklan 1 kohdan aa alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
1 A	32.04.10. – Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto	JM	KYLLÄ	EI	EI	KYLLÄ

28 JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

29 EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

30 Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

8.2. Arvioidut vaikutukset menoihin

8.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista menoihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake:	Numero	[Nimi … 1 A ……..…….]

Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto			vuosi **2012**	vuosi **2013**			…ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			**YHTEENSÄ**
•Määrärahat										
Varusteet	Maksusitoumus-määrärahat / maksumäärärahat	(1)	0,985	0,100						
Toimintakustannukset	Maksusitoumus-määrärahat / maksumäärärahat	(2)	0,050	0,100						
Virkamatkakustannukset uutta tehtävää varten	Maksusitoumus-määrärahat / maksumäärärahat	(3)	0,015	0,090						
Henkilöresurssit	Maksusitoumus-määrärahat / maksumäärärahat	(4)	0,265	1,323						

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		vuosi **2012**	vuosi **2013**			…ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			**YHTEENSÄ**
Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEESEEN 1 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ**	Sitoumukset	1,315	1,613						
	Maksut	1,315	1,613						

8.2.2. Arvioidut vaikutukset energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston määrärahoihin

– Ehdotus/aloite edellyttää määrärahoja seuraavasti:

Varusteet

Ohjelmistoarkkitehtuurin kehittämisen kustannusarvio on noin 500 000 euroa (poislukien tietojen integrointi). Lisenssien (mm. Oracle-tietokanta, ETL-ohjelmisto ja erityisnäyttö data-analyyseja varten) hinta voi olla jopa 50 000 euroa. Laitteistojen alustava kustannusarvio on 15 000 euroa.

Näiden 565 000 euron lisäksi kuluja aiheuttavat tietovirrat jokaiselta tiedon toimittajalta. Jokaisen uuden (kompleksisen) taulukon luominen tietojen vientiä varten on hinnakasta (1500 euroa/taulukko). Olettaen, että tiedon toimittajia on 200 (20 kaupankäyntialustaa ja 180 suoraan raportoivaa välittäjää eri puolilla Eurooppaa) ja taulukoita käytössä yksi kutakin tiedon toimittajaa kohti niiden http/ftp-palvelimilla, kustannuksia aiheutuu 300 000 euroa. Yhteensä (565 000 € + 300 000 €) = 865 000 euroa. Kehitetyn ohjelmiston ja käyttöönotettujen taulukoiden laatutarkastus ja testaus komission normien edellyttämällä tavalla aiheuttaa 15 prosentin lisäkulut näihin kustannuksiin (poislukien laitteisto ja lisenssimaksut). Kustannukset ovat siis yhteensä 985 000 euroa.

Tietokannan ylläpidon ja kehittämisen vuosikustannukset ovat todennäköisesti 100 000 euroa. Ne voidaan jaotella seuraavasti: Olettaen, että tietojen toimittajia tulee noin 30 lisää vuodessa muutaman vuoden ajan, kustannukset olisivat 30 euroa x 1 500 euroa = 45 000 euroa. Ohjelmistolisenssien hinta voi olla tarpeista riippuen 25 000 euroa, laitteistojen ylläpidon 5 000 euroa ja ohjelmistoparannusten 25 000 euroa.

Toimintakustannukset

Määrärahoja on varattava myös kokouksiin ja tutkimuksiin sekä kääntämistä, julkaisuja ja suhdetoimintaa varten. Alustavien arvioiden mukaan nämä toimintakustannukset ovat 50 000 euroa ensimmäisenä vuonna, 100 000 euroa toisena vuonna ja 300 000 euroa kolmantena vuonna olettaen, että ensimmäisinä vuosina ei tilata tutkimuksia.

Virkamatkakustannukset

Tehtäviensä hoitamiseksi yksikön on tehtävä virkamatkoja, joihin liittyy matka- ja oleskelukustannuksia. Virkamatkabudjetin ennakoidaan olevan 0,113 miljoonaa euroa vuodessa, kun lisäyksikkö on täysin toiminnallinen. Arvio perustuu energian pääosaston virkamatkakulujen keskikustannuksiin.

Henkilöstömenot

Itse tietokannan ja sen kehittämisen edellyttämän ulkopuolisen asiantuntemuksen lisäksi tarvitaan 15 lisätyöntekijää. Tämä on se henkilöstön vähimmäismäärä, jota järjestelmän ylläpito ja kehittämisen valvonta, kerätyn tiedon validointi ja analysointi, raporttien laadinta ja tutkintaryhmien johtaminen edellyttävät. Se jakautuu seuraavasti:

Ylläpitoon ja kehittämisen valvontaan sisältyvät muun muassa tietojen toimittajien ja kehittäjien kanssa tehtyjen sopimusten (taloudellinen ja sopimustekninen) hallinnointi,

teknisten eritelmien laatiminen, ympäristön testaaminen, käyttäjähallinto ja -tuki jne. Ryhmän tarvitsemaa tukea varten tarvitaan kaksi henkilöä. Toinen olennainen tehtävä on kerätyn tiedon validointi, johon tarvitaan ainakin kolme henkilöä tietojen toimittajien määrän vuoksi (tiedot 200 toimittajalta tunneittain/päivittäin). Tietojen analysointi edellyttää vähintään kuutta henkilöä. Raporttien laadintaan, asioiden valmisteluun seurantaryhmälle ja tutkintaryhmien johtamiseen tarvitaan kolme henkilöä. Yksi henkilö tarvitaan huolehtimaan seurantaryhmän hallinnointitehtävistä.

Lisäyksikön ollessa täysin toiminnallinen henkilöstön vuotuiset kokonaismenot arvioidaan 1,59 miljoonaksi euroksi, kun keskikustannukseksi otetaan Euroopan komission henkilöstön keskikustannus eli 0,127 miljoonaa euroa vuodessa, mihin sisältyvät kiinteistö- ja hallintokustannukset (postikulut, televiestintä jne.).

Henkilöstökustannukset kattavat rekrytointikustannukset vuodesta 2012. Kustannusarvio perustuu seuraavaan suunnitelmaan:

	Rekrytointi	Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston henkilöstö – väliaikaiset toimihenkilöt	Ulkopuolinen henkilöstö –kansallisista sääntelyviranomaisista tulevat kansalliset asiantuntijat
Vuoden 2012 alkupuolisko	0		0
Vuoden 2012 jälkipuolisko	+5	3	2
Vuoden 2013 alkupuolisko	+5	6	4
Vuoden 2013 jälkipuolisko	+5	9	6

Laskelman oletuksena on, että lisähenkilöstö katetaan 60-prosenttisesti väliaikaisilla toimihenkilöillä (127 000 euroa/vuosi) ja 40-prosenttisesti kansallisilla asiantuntijoilla (74 000 euroa/vuosi). Näin voidaan yhdistää energiamarkkinoiden asiantuntemusta energia-alan kansallisilta sääntelyviranomaisilta sekä asiantuntijoilta, joilla on erityistietämystä hyödykkeiden ja/tai johdannaisten tukkukaupasta. Useimmat näistä asiantuntijoista eivät toimi kansallisten sääntelyviranomaisten palveluksessa, minkä vuoksi heidät rekrytoitaisiin väliaikaisina toimihenkilöinä.

	vuosi 2012	**vuosi** 2013			…ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
• Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
Väliaikaiset toimihenkilöt energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastossa	0,191	0,952					

• **Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)**[31]							
Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastoon siirretyt kansalliset asiantuntijat	0,074	0,370					
YHTEENSÄ	0,265	1,323					

Virasto pyytää lisähenkilöstöä asianomaisen vuoden alustavan talousarvioesityksen yhteydessä monivuotisessa henkilöstötaulukossa ja talousarvioon liittyvässä rahoitusselvityksessä.

[31] CA= sopimussuhteiset toimihenkilöt; INT = vuokrahenkilöstö (”Intérimaire”); JED= ”Jeune Expert en Délégation” (nuoremmat asiantuntijat lähetystöissä); LA= paikalliset toimihenkilöt; SNE = kansalliset asiantuntijat.

8.2.3. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

– ☒Ehdotus/aloite on nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen mukainen.

8.2.4. Ulkopuolisten tahojen osallistuminen rahoitukseen

– Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja.

– Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	vuosi **N**	vuosi **N+1**	vuosi **N+2**	vuosi **N+3**	…ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

8.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

– ☒Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.